

6. Кондратюк О. В. Судова система та судочинство в Галичині у складі Австро-Угорщини (1867 – 1918 рр.): дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.01. Львів, 2006. 203 с.

7. Кравчук М.В. Правові основи будівництва Національних Збройних Сил України в 1914-1993 рр. (Орг-я. структура, штати): Історико-правове дослідження. Івано-Франківськ: Вид. «Плай». Коломия: видавничо-поліграфічне товариство «Вік», 1997. 292 с.

8. Кульчицький П. Суд і судочинство ЗУНР: законодавство і практика. *Вісник Львівського університету*. Серія юридична. 2013. Випуск 58. С. 68-73.

9. Макарчук С. Українська республіка галичан. Львів, 1997. 192 с.

10. Судова система та правоохоронні органи ЗУНР. URL: <https://studfile.net/> (дата звернення 30.05.2020 р).

11. Тищик Б., Вівчаренко О. Західно-Українська Народна Республіка 1918-1923 рр. Коломия, 1993. 165 с.

Губ'як Х.

студентка I курсу

юридичного факультету

Тернопільського національного

економічного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент

кафедри теорії та історії

держави і права ТНЕУ

Подковенко Т.О.

РОЛЬ ООН В МІЖНАРОДНОМУ ЗАХИСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Захист прав та свобод людини і громадянина є надзвичайно важливим зобов'язанням кожної сучасної демократичної держави. Дане твердження підтверджується і положеннями статті 3 Конституції України: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави» [1]. Дана модель захисту знаходить своє відображення у Загальній декларації прав людини, проголошеної Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 р., Конвенції «Про захист прав людини і основних свобод» від 4 листопада 1950 р. і в цілому ряді інших міжнародно-правових актів. Важливу роль у захисті прав та свобод людини відіграє діяльність міжнародних органів та організацій.

Варто зазначити, що людство на шляху до утвердження прав і свобод людини пройшло тернистий шлях, крок за кроком обмежуючи всевладдя держави, поширюючи принцип рівноправності на все більше коло осіб та відносин між ними. Часто саме боротьба за права людини, за ширший спектор свободи ставала каталізатором широкомасштабних змін у суспільно-політичному житті тієї чи іншої країни, вела до нового осмислення ролі людини в її відносинах з суспільством та державою [2].

Міжнародний механізм захисту прав людини є цілісною системою міждержавних органів та організацій головним завданням яких є реалізація та захист міжнародних стандартів прав і свобод людини, або відновлення їх у випадку порушення. Також крім міждержавних органів та організацій є багато так званих неурядових правозахисних організацій, діяльність яких спрямована на захист прав та свобод людини.

Серед міжнародних механізмів захисту прав людини виділяють: 1) міжнародні органи, які діють в рамках угод з прав людини, складаються з незалежних експертів або представників урядів і приймають загальні рекомендації; 2) міжнародні несудові органи для контролю за дотриманням угод щодо прав людини, приймають конкретні рекомендації, обов'язковість яких базується на моральному авторитеті міжнародного органу; 3) міжнародні

юрисдикційні органи несудового чи судового характеру щодо захисту прав людини, які виносять обов'язкові рішення і можуть забезпечити виконання цих рішень [3].

Важливу роль у захисті прав та свобод людини відіграє Організація Об'єднаних Націй, яка є глобальною міжнародною організацією, головна мета якої полягає у підтримці та зміцненні міжнародного миру, безпеки та розвитку співробітництва між країнами. У структурі ООН діють окремі інститути та організації, які займаються безпосереднім захистом прав та свобод людини. В рамках ООН були прийняті та реалізовані важливі міжнародно-правові акти щодо захисту прав і свобод людини, які встановили міжнародні стандарти в цій сфері.

Варто зазначити, що принцип поваги до прав людини з'явився після Другої світової війни і вперше був закріплений саме в п.3 ст.1 Статуту ООН. Цей принцип можна сформулювати, як обов'язок держав заохочувати і розвивати повагу до прав людини і основних свобод для всіх, незалежно від раси, статі, мови і релігії.

Як зазначає І. Ліщина, створена в зв'язку з прийняттям цього принципу галузь міжнародного права захисту прав людини має низку ознак, нехарактерних для інших галузей міжнародного права. По-перше, норми цієї галузі містяться, як правило, в багатосторонніх міжнародних договорах (пактах і конвенціях) універсального і регіонального характеру, в той час як для більшості інших галузей міжнародного права характерними є двосторонні угоди.

По-друге, нечисленні звичаї в міжнародному праві захисту прав людини формувалися не як багаторічна повторювана практика держав (тобто як мовчазні угоди), а були спочатку сформульовані у допоміжних джерелах міжнародного права і в міжнародних договорах. До допоміжних джерел відносяться резолюції міжнародних організацій (наприклад, Генеральна Асамблея ООН або Комітет Міністрів Ради Європи), рішення судових і квазісудових міжнародних органів у конкретних справах (наприклад, рішення Європейського суду з прав людини, думка Комітету з прав людини), доктрина, тобто науково обґрунтовані думки найбільш авторитетних у цій галузі спеціалістів.

По-третє, норми договорів про захист прав людини мають на меті не стільки створити права та обов'язки одних держав-учасниць по відношенню до інших, скільки забезпечити обов'язки держав захищати права власних громадян [4].

Варто відзначити роль Генеральної Асамблеї, яка є головним дорадчим, директивним та представницьким органом Організації Об'єднаних Націй. Дана організація була створена, як форум для багатостороннього обговорення питань у міжнародному спектрі, і також відіграє значну роль у встановленні та кодифікації норм міжнародного права.

Постійно діючим органом Організації Об'єднаних Націй є Рада Безпеки. На дану організацію покладається відповідальність за підтримку міжнародного миру та безпеки. Економічна і соціальна рада ООН координує економічну діяльність ООН та спеціалізовані установи, які пов'язані з ООН. Вагомість даного органу полягає в тому, що на нього припадає майже 70% всіх бюджетних ресурсів, а також персоналу ООН. Міжнародний суд є головним судовим органом ООН, до юрисдикції якого входять усі питання, які подають йому держави і всі питання, передбаченні Статутом ООН, чинними договорами, конвенціями.

Варто зазначити, що існують ще спеціальні організації ООН, які покликані забезпечувати виконання таких завдань, як поліпшення та організація поштової служби, забезпечення міжнародного співробітництва та миру у всьому світі, розвиток культури та освіти, ліквідація неписьменності, охорона здоров'я, тобто подолання тих небезпек, які загрожують життю і здоров'ю людини. Також серед завдань слід відзначити, зниження проблеми голоду і безробіття, сприяння розвитку сільського господарства. Адже ефективне забезпечення прав і свобод людини має комплексний характер і охоплює усі сфери людської життєдіяльності. А сучасна ситуація у світі яскраво демонструє нам, що немає «чужих» проблем, які нас абсолютно не стосуються. Сьогодні, ми як ніколи відчуваємо вплив глобалізаційних процесів на суспільство. У свою чергу, людське суспільство має гідно відповісти на ці виклики своєю єдністю та захистом людини.

Підсумовуючи, важливо наголосити, що сьогодні рівень захисту прав і свобод людини в будь-якій країні визначається не тільки ступенем ефективності національної судової системи,

але також інтегрованістю держави в міжнародну систему захисту прав та свобод людини і громадянина [5]. Міжнародний захист прав людини є невід'ємним і визначальним компонентом сучасного правопорядку. Міжнародні органи та організації відіграють важливу практичну роль у всіх сферах суспільного життя і їхнє значення надзвичайно важливе для людей, оскільки вони виступають, наче каркас, для повноцінного та щасливого життя, забезпечуючи мир, захист громадянських / природних прав та інтересів. Саме тому, міжнародний захист прав і свобод людини є прогресивним засобом відновлення соціальної справедливості та гармонії у суспільних відносинах.

Список використаних джерел

1. Конституція України: прийнята на 5-ій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Із змін. та доповн., станом на 29 січня 2016 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Вітковська А.Т. Міжнародні організаційно-правові механізми захисту прав людини. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2010. Випуск 88. Частина 1. С. 111-113.
3. Петранов Б. Правовое государство и международное сотрудничество в области прав человека. *Международное право в современном мире*. М., 1991. С. 112.
4. Лищина И. Международные механизмы защиты прав человека. URL: <http://library.khpg.org/index.php?id=1080721325>
5. Данилова В. А., Гусева А. Л. К вопросу о механизмах защиты прав человека. *Концепт*. 2014. Спецвипуск № 27. URL: <http://e-koncept.ru/2014/14814>.

Зальопана Н.

*студентка I курсу
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент
кафедри теорії та історії
держави і права ТНЕУ
Подковенко Т.О.*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В УКРАЇНІ

Проблема гендерної рівності стоїть на 5 місці серед глобальних цілей ООН, які потрібно досягнути людству до 2030 року [1]. Адже основною засадою розвитку правової демократичної держави є забезпечення принципу рівності всіх громадян. Тому на тлі глобалізаційних процесів тема правового регулювання гендерної рівності стає актуальною на світовому та національному рівні.

Особливо це важливо для українського суспільства, яке обрало інтеграцію в Європейське середовище. Це зумовлює потребу реформації свідомості, закладених принципів, які ще досі мають російський «присмак».

Гендерна рівність – це рівний правовий статус жінок і чоловіків, еквівалентна можливість обох реалізовувати надані законодавством права, що дозволяє брати однакову участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства. Джерелом гендерних стереотипів є культурні приписи, особливості менталітету, релігійні норми, сформовані історичними подіями. Ці явища століттями формували наше підсвідоме відношення до дискримінації, паритетності прав жінок та чоловіків.

Правове регулювання – це діяльність держави та громадянського суспільства щодо упорядкування, розвитку, ефективного функціонування суспільних відносин, що виконується з допомогою правових засобів. Чому саме цей різновид соціального регулювання є найважливішим